

Μετατροπή τονικής εικόνας σε γραμμική με το χέρι

Η απλοποίηση, η αφαίρεση, η σχηματοποίηση, η γενίκευση δεν εφαρμόζονται μόνο στο σκίτσο. Μπορούν να εφαρμοστούν στη γραφιστική σύνθεση, στη μετατροπή, για παράδειγμα, μιας τονικής φωτογραφίας σε γραμμική με την εξάλειψη των ενδιάμεσων τόνων. Μπορούν επίσης να εφαρμοστούν και σε ένα ζωγραφικό έργο ή να χρησιμοποιηθούν στα σχέδια παρουσίασης ενός αρχιτεκτονικού έργου, με διάφορους τρόπους, και να δώσουν εκπληκτικά εκφραστικά αποτελέσματα από ανάλαφρα έως και δραματικά.

Η μετατροπή μιας εικόνας μπορεί να είναι μερική και ήπια, και τότε αναγνωρίζεται αμέσως η αρχική εικόνα, μπορεί να είναι όμως και ριζική, οπότε προκύπτει μια καινούρια εικόνα.

Ο σκοπός της μετατροπής υπαγορεύεται από λόγους διδακτικούς, σε πρώτη φάση:

- ▶ Για να οξύνουμε την οπτική μας αντίληψη ακόμη περισσότερο.
- ▶ Για να εμπλουτίσουμε τις οπτικές εμπειρίες μας.
- ▶ Για να είμαστε σε θέση να βρίσκουμε ποικίλους τρόπους εικαστικής ερμηνείας μιας εικόνας.

Στο επαγγελματικό πεδίο μέσα από αυτές τις επεμβάσεις αναζητούμε:

- ▶ Την ανάδειξη κάποιου ιδιαίτερου ύφους, που θα προσελκύσει το ενδιαφέρον.
- ▶ Την εναρμόνιση, ενδεχομένως, της εικόνας με το δεδομένο ύφος της υπόλοιπης σύνθεσης, στην οποία συμμετέχει.
- ▶ Τη διαφοροποίηση της εικόνας, ώστε να διαφοροποιηθεί και η συνθετική πρόταση του δημιουργού της.
- ▶ Την ενίσχυση του οπτικού μηνύματος της εικόνας.

Οι τεχνικές

Εκτός από τους γνωστούς πλέον τρόπους, του Ελεύθερου Σχεδίου και του σκίτσου, υπάρχουν και άλλοι τρόποι να αποδώσουμε μια τονική φωτογραφία επεμβαίνοντας ήπια ή ριζικά, ανάλογα πάντα με το αισθητικό αποτέλεσμα που επιθυμούμε με:

- α. άστατες λεπτές γραμμές.
- β. περιγράμματα (συνεχείς γραμμές).
- γ. ισομεγέθη σημεία (στίγματα, κουκκίδες).
- δ. γραμμές διαφορετικές ως προς το πάχος και ως προς τις κατευθύνσεις, οι οποίες όμως δε διασταυρώνονται.
- ε. επιφάνειες που έχουν διαφορετικό τονικό βάρος.
- στ. επιφάνειες άσπρες και μαύρες μόνο.
- ζ. συνδυασμό κάποιων από τις παραπάνω τεχνικές ή με όλες.

Αναλυτικότερα:

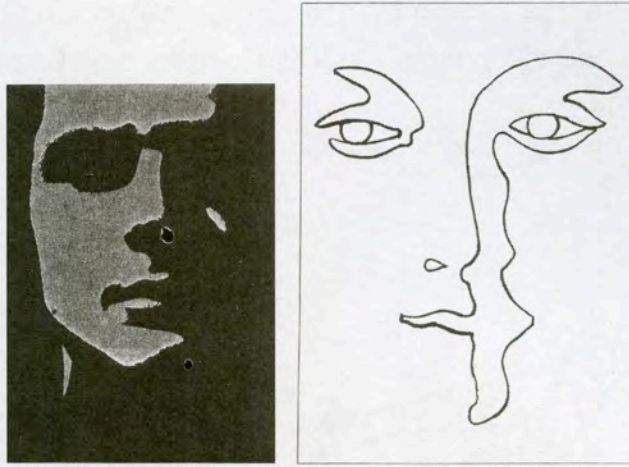
α. Με τις **άστατες λεπτές γραμμές** διάφορων κατευθύνσεων και ποιοτήτων πετυχαίνουμε ένα αποτέλεσμα “τονικό”, παρόμοιο με αυτό του “καθαρού” Ελεύθερου Σχεδίου. Επιδιώκουμε να αναδείξουμε τα φώτα και τις σκιές (εικόνα 131).

Εικόνα 131.

Μετατροπή τονικής εικόνας

β. Με τα περιγράμματα, που “τρέχουν” γύρω από κάθε σχήμα το οποίο στη φωτογραφία παριστάνει όγκο ή σκιά, έχουμε εικόνα ανάλαφρη (εικόνα 132).

Εικόνα 132.

γ. Σ' αυτή την περίπτωση οριοθετούμε με απαλό ίχνος από μολύβι όλα τα σχήματα και τα γεμίζουμε με κουκκίδες ίδιου μεγέθους αλλά διαφορετικής πυκνότητας, ανάλογης με τον τόνο που δείχνουμε. Στις λευκές περιοχές δε γράφουμε. Στις πολύ σκοτεινές πυκνώνουμε πολύ τις κουκκίδες, ενώ στις γκριζες τις αραιώνουμε κ.ο.κ. Στο τέλος, σβήνουμε τα απαλά μολύβια. Γι' αυτή την τεχνική καταλληλότερο μέσον είναι το πενάκι (ο γνωστός μας ραπιδογράφος). Οι λεπτές κουκκίδες θα δώσουν στην εικόνα ατμοσφαιρικότητα και ρευστότητα (εικόνες 133 και 134).

Εικόνα 133.

Εικόνα 134.

δ. Εδώ οι γραμμές, ακολουθούν κατά ομάδες μια κατεύθυνση, οριζόντια, κατακόρυφη, πλάγια, αυτήν που το ίδιο το θέμα, ενδεχομένως, υποβάλλει, και οι οποίες μπορούν να έχουν μεταβαλλόμενο πάχος. Αυτή η εικόνα θα μεταδίδει μια αίσθηση ηρεμίας, ανάτασης ή αστάθειας, ανάλογα με το αν δεσπόζουσες είναι οι οριζόντιες, οι κάθετες ή οι πλάγιες γραμμές (εικόνα 135).

Εικόνα 135.

ε. Με αυτή την τεχνική οι γειτονικοί τόνοι ενοποιούνται, και έτσι έχουμε ως αποτέλεσμα την εξαφάνιση της τονικής διαβάθμισης και την πολύ συγκεκριμένη ομαδοποίηση των τόνων. Έτσι, οι λίγοι, πλέον, τόνοι αποδίδονται με επιφάνειες, και οι όγκοι, κατά συνέπεια, επιπεδοποιούνται. Το βάρος αυτών των επίπεδων τόνων μπορεί να αποδοθεί με ράστερ * ή με γραμμές διασταυρούμενες ή και με το μολύβι (εικόνες 136 και 137).

---

* Ράστερ, είναι διαφανείς αυτοκόλλητες επιφάνειες με συμπαγή αθροίσματα όμοιων ή ανόμοιων κουκκίδων, που επιτυγχάνουν την τοπική εντύπωση συνεχούς ή αυξομειούμενου γκρίζου, αντίστοιχα.

Εικόνα 136. - Σχέδιο μαθήτριας

Εικόνα 137. - Σχέδιο μαθητή